

Uchwała Nr 272/XVIII/2023
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach
z dnia 20 lipca 2023 r.

w sprawie uchwały Nr 480/LXVII/2023 Rady Miejskiej w Szczekocinach z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Szczekociny na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy do sieci wodociągowej

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 oraz art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. am.) **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach u c h w a ł a**, co następuje:

§ 1.

Stwierdza się **nieważność** uchwały Rady Miejskiej w Szczekocinach Nr 480/LXVII/2023 z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Szczekociny na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy do sieci wodociągowej **w części** obejmującej:

- § 4 ust. 1 załącznika do uchwały w zakresie słów: „Wzór umowy, o której mowa w zdaniu poprzednim, stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu.”,

- załącznik Nr 2 do Regulaminu, stanowiącego załącznik do uchwały,

z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) oraz art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.), polegającego na nieuprawnionym uregulowaniu treści umowy dotacji, czym organ stanowiący naruszył upoważnienie ustawowe.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Rady Miejskiej w Szczekocinach Nr 480/LXVII/2023 z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Szczekociny na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy do sieci wodociągowej, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 3 lipca 2023 r.

W dniu 20 lipca 2023 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wszczęło postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia jej nieważności.

Badając przedłożoną uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach stwierdziło w niej istotne naruszenie prawa, określone w § 1 niniejszej uchwały. Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m. in. art. 403 ust. 2-5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Ocena badanej uchwały została dokonana przez pryzmat tych przepisów, ze szczególnym uwzględnieniem art. 403 ust. 5 tej ustawy.

W załączniku do uchwały zawarto Regulamin udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Szczekociny na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy do sieci wodociągowej. Zgodnie z § 4 ust. 1 załącznika do uchwały: „Z Dotowanym zostanie podpisana umowa o udzielenie dotacji, która będzie określała wzajemne obowiązki i zobowiązania oraz wysokość udzielonej dotacji celowej. Wzór umowy, o której mowa w zdaniu poprzednim, stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu.”.

W załączniku nr 2 do Regulaminu określone zostały postanowienia umowy dotacji, regulujące m.in. zasady przekazania dotacji oraz jej zwrotu, zasady wypowiedzenia oraz odstąpienia od umowy.

Zgodnie z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zasady udzielania dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji służącej ochronie środowiska, obejmujące w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania określa rada gminy w drodze uchwały.

Na podstawie art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zarząd jednostki samorządu terytorialnego, udzielając dotacji celowej, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa w szczególności:

- 1) wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, na którego realizację są przekazywane środki dotacji;
- 2) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;
- 3) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej, z tym że termin ten nie może być dłuższy niż terminy zwrotu określone w rozdziale 4 ustawy.

Odrębne przepisy, którymi są przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska w przypadku dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie środowiska, nie regulują trybu i zasad rozliczania tych dotacji, tworząc wyłącznie upoważnienie ustawowe do

uregulowania tej materii przez organ stanowiący j.s.t., a zatem w tym zakresie znajdują zastosowanie przepisy ustawy o finansach publicznych. Kształtowanie postanowień umowy powinno mieć miejsce przy jej zawieraniu, a nie w uchwale organu stanowiącego, będącej aktem prawa miejscowego. Kompetencje uchwałodawcze rady gminy w zakresie dotacji celowych nie dają podstaw do narzucenia stosowania określonej z góry treści umowy czy nawet jej poszczególnych postanowień.

Wykonując swoje kompetencje prawodawcze, zawarte w upoważnieniach ustawowych, organy samorządu terytorialnego są obowiązane działać ściśle w granicach tych upoważnień. Nie są upoważnione ani do regulowania tego, co zostało już ustawowo uregulowane, ani też do wychodzenia poza zakres upoważnienia ustawowego. Na zagadnienia prawidłowej realizacji przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego udzielonego w ustawie upoważnienia ustawowego zwraca uwagę orzecznictwo sądów administracyjnych. Wskazać w tym miejscu można wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 11.05.2011 r., sygn. akt II Sa/Gd/244/11 (opubl. www.orzeczenia.nsa.gov.pl), w sentencji którego Sąd wskazał, że: *„Podejmując akty prawa miejscowego w oparciu o normę ustawową organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny między aktem wykonawczym a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa. Naczelną zasadą prawa administracyjnego jest zakaz domniemania kompetencji, zaś normy kompetencyjne powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny. Nie można też dokonywać wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych oraz wprowadzania kompetencji w drodze analogii”*.

W toku badania uchwały Kolegium Izby uwzględniło też pisemne wyjaśnienia dotyczące przedmiotowej uchwały złożone przez Przewodniczącą Rady Miejskiej w Szczekocinach z dnia 18 lipca 2023 r., z których wynikało, że projekt umowy zostanie ustalony przez Burmistrza Gminy, a pozostałe postanowienia uchwały pozostaną bez zmian.

Biorąc powyższe pod uwagę Kolegium Izby postanowiło, jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie trzydziestu dni od dnia jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej